

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Lapunk számára hirtetéket minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.

Nyilttér sora 40 fillér

P O L I T I K A I N E T I L A P

Az új fordulat.

Irta: *.*

A beköszöntött új esztendő új fordulatot hozott a magyar politikába. A nemzet igaz vezéreiből alakult kormányt, kiket legszentebb jogainkért folytatott, megalkuvás nélküli küzdelem buktatott meg a bécsi Hofburgban, felváltja Lukács László szürke kabineteje, az olesó Jánosok diszes társasága, kiket a császári akarat szemelt ki azzal az egyenes célzattal, ha kell szépszerivel, ha kell erőszakkal, de letörjék ama vágyakat, melyek gazdasági önállóságunkat és egyéb jogainkat illetőleg a nemzet lelkében immár nagyra nőttek.

Ezt mondják, ezt hirdetik legalább azok a lapok, melyek Ausztria irányító köréhez nagyon közel állanak. Örvendezve juttatják kifejezésre abbéli nézeteiket, hogy ime, Magyarországon engedmények nélkül is lehet kormányt alakítani és kormányozni!

Sajnáljuk Lukács Lászlót, hogy e szerepre vállalkozott! Sajnáljuk, ha azt hiszi magáról, hogy a magyar politika kátyuba rekedt szekerén segíthet akképen, hogy a saraglyából kihány minden — szerinte — felesleges terhet — az ugynevezett nemzeti követelményeket — s mint a nemzet megváltója, vigan dudálva tovább indul azon a szűk ösvényen, melyet a bécsiek, mint egyedül üdvözítő utat, a nemzet boldogítására előtte kijelöltek.

Amde nem oda Buda! Ebből a szépen kieszelt tervből nem lesz semmi! A mi türelmünknek is van határa! A közelmúltban élére állítottuk mindama kérdéseket, mindama jogokat, melyeket a nemzet jövőjének biztosítása érdekében felszínre hozni szükségesnek tartottunk s ezekről a törvényekben gyökeresedő jogainkról nem fogunk lemondani csak azért, hogy a nemzet jogainak elalkuvására ennek a kormánynak időt engedjünk. Ha ezt tennénk, megértünk arra a sorsra, hogy a bécsi kamarilla teljesen a nyakunkra hágn s megfojtsa bennünk ama leg-

szentebb törekvéseket, melyek a nemzet és az ország gazdasági életének fejlesztése és önállósítására irányulnak. Megértünk arra a sorsra, melyre a külföld előtt ez átkos közönségben eddig kárhóztatva valánk, hogy továbbra is az összmonarkia provinciájának tekintessünk!

Ebben az új helyzetben most már nem az a kérdés, hogy kárral, vagy haszonnal járhat-e az önálló bank felállítása, veszélyes vagy üdvös-e a külön vámenterület kiszakítása, most már csak egy cél lebeghet a nemzet összessége előtt, csak az az egyetlen cél, hogy az osztrák tagadással szemben érvényt szerezzünk ama törvények vonatkozó szakaszainak, melyben a nemzet eme jogai félremagyarázhatatlanul kifejezésre juttattattak. Így kell cselekednünk, ha a nemzetnek törvényeinkbe vetett hitét teljesen meg nem akarjuk ingatni! Fel kell vennünk a küzdelmet a császár küldöttjével, a császár vétőjával szemben még akkor is, ha a megindult küzdelem kevés eredménnyel bírhat is; mert a nemzet jogaiért folytatott küzdelemben még az elbukás is sokkal dicsőbb, mint a hare nélküli, gyáva jogfeladás.

Itt vannak a törvények! Az 1878. évi XXV. t.-c. 1. §-a, az 1887. évi XXVI. t.-c. 1. §-a, az 1899: XXXVIII. törvény cikk 1. §-a világosan mondja, hogy: az osztrák-magyar monarchia mindkét államát önálló jegybank felállításra tekintetében megillető kölcsönösen elismert jog a jelenlegi bankszabadalom lejártá után következő tíz évre nem vétetvén igénybe stb, Hasonlóképp az 1899: IV, t.-c. bevezető részének 2. pontja: az ország a bankszabadalom tekintetében törvényes intézkedési jogát magának fentartja és minden jogai e részben is sértetlenek maradnak . . . Ugyanilyen törvényes intézkedések szabályozzák az önálló vámenterülethez való jogainkat is. Az 1867: XII. t.-c. 58. §-a szerint: A kereskedelmi ügyek közössége sem foly a pragmatica sanctioból, mert annak értelmében a magyar korona országai, mint a fejedelem többi országaitól

jogilag különálló országok, saját felelős kormányuk és törvényhozásuk által intézkedhetnek a vámvonalak által szabályozhatnák kereskedelmi ügyeiket. Ugyanezen törvény 68. §-a kimondja továbbá: magában értendőik, hogyha és amennyiben az elősorolt tárgyak felett az egyezkedés nem sikerül: az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartja és minden jogai erőszben is sértetlenek maradnak.

Jogainkat illetőleg ezt mondják a törvényeink! Világosan, félremagyarázhatatlanul! Fentartás nélkül! Még az sincs kikötve, hogy eme jogaink érvényesítéséhez, ha azokat effektuálni akarjuk, kikérjük akár a monarchia másik felének, akár az udvarnak beleegyezését! Ez tisztán a nemzet elvitáztatatlan joga csupán! Tőle függ, akar-e vele élni, vagy nem! És ezek a világos, szentesített jogok mindannyiszor merev elutasításban részesülnek a bécsi oldalról, valahányszor törvényes szabályozásuk szóbakerül, dacára annak, hogy ezekhez való jussunk megalkotott törvényeinkben általuk annyiszor elismerttetet. Méltán kérdezhetnénk, mire való hát a törvény? Mire való ez az egész alkotmányosdi, ha annak megtartása egyik fél tetszésére vagy nem tetszésére bízatik? Mire való az egész törvényhozás, ha a törvényekbe lefektetett nemzeti jogok csak írott malasztok maradnak?

És ezek közt a felfordult viszonyok közt még az a szomorubb, hogy Lukács László, ki ebben a gyalázatos helyzetben miniszterségre vállalkozott, ahelyett, hogy feltárná a korona előtt a nemzet jogos aspirációit, a nemzeti akarattal szembehelyezkedve, egyezkedni jön oly dolgokról, oly kérdésekben, ahol egyezkedésnek helye nincs. Jogfeladásért oly jogokat ígér, melyeket a bécsiek találtak fel a magyar parlamentárizmus, a nemzet egységének letörésére.

Hát ki lesz ily kormányhoz bizalommal? Hát hol az a magyar ember, ki mást lát az ő küldetésében, mint a császári akarat képviselőjét?

Ez nem mehet tovább így! Végre is érvényt kell szerezni a nemzet akaratának és a nemzet jogainak e gyakran megismétlődő tagadással szemben, még akkor is, ha bekövetkeznék a multban elhangzott fenyegetés: a nyomor és szenvedés. Hadd lássuk, életképes nemzet vagyunk-e, olyan, mely ha igazáról van szó, félelem nélkül áll a küzdelem elé, vagy pipotyafraterekgyülekezete vagyunk-e akik a császári akarat lovagja előtt rögtön gulába rakjuk a fegyvereket és lemondunk mindarról, ami az ország jövőd felvirágzását és boldogulását célozza, csak azért, hogy néhány évre megint békét kössünk azzal az országgal, mely csupa testvéri szeretetből négyszáz év óta azon dolgozott, hogy bennünket koldusbotra juttasson.

Ilyen béke nekünk most már nem kell! A béke ára csak a nemzet követeléseinek teljesítése lehet! Ezen az áron készek vagyunk ismét tartós barátságot kötni. Egyébként nem! Még akkor sem, ha ránk zudul a Hofburg haragja! Ezt vegyék tudomásul az alkuszok!

Azt hisszük, lesz a nemzet képviselőiben elég erő, elég kitartás, elég bátorság szembehelyezkedni a bécsi akarral! Mert ettől függ Lukács László vállalkozásának sikere, mely egyértelmű leendő a nemzeti jogok, a nemzeti aspirációk letörésével!

Gyufapanama.

A rózsahegyí Jancsek-féle gyufagyárról lesz szó. Egy ízben már beszéltünk róla, abból az alkalomból pedig, hogy onnan két-féle gyújtó került ki. Az egyik szép, nemzeti színre festett dobozokban, magyar felirással, avval a hangzatos jelszóval, hogy: „Honi gyártmány”, a másik pedig tót betűkkel ékeskedő tót szöveggel, amelyből levashatók ezek: „Slovenské Zápalky”. „Svoj k svojmu”. „3% na Slovenskú Museánu Spoločnosť”.

Minden ember itt két Jancsekre gondolna. Az egyik, aki abban a tudatban, hogy magyar földön, hazai terméket dolgoz föl és állít elő, a magyar iparos jellegének minden belső és külső kellékét egyesíti magában s ezt termékei is kifejezésre akarja juttatni. A másik pedig ezzel ellentétben olyan Jancék, aki azt a darab földet, amelyen dolgoztat, nem tekinti a magyar föld szerves tartozékának, hanem a nemzetiségi igazgatás által fölzigatott képezete segítségével kiszakítja azt onnan, különleges faji jelleggel ad neki s hogy ennek méltó kifejezést is adjon, ki is írja, hogy az tót gyufa. Azután meg avval a jelszóval, hogy „Svoj k svojmu” csupán a tótok részére kínálja azt, mintha csak azt akarná mondani, hogy másnak nem is dolgoztat és végül, hogy nemzetiségi érzéséről minden kételyt eloszlatóan bizonyítványt is állítson ki, a tisztá jövedelem 3%-át a tót muzeumi társaságnak igéri oda.

Ez az utolsó ígéret különösen érdekes s ezzel akarunk foglalkozni is. Előbb azonban meg kell állapítanunk, hogy ez a két Jancsek egy ember, következőleg gyára, emberei, termékei, vevői is ugyanazok. S így nem marad más hátra, mint föltelelni azt is, hogy annak az egy embernek egy és ugyanazon időben érzésben is egynek kell lennie. És mégis. Az érzéseknek milyen csodá-

latos kontrasztját látjuk itt. Azt lehetne hinni hogy itt a fejlődésnek egy soha sem észlelt fokára emelkedett embermensch-ről van szó, valami tökéletes emberformáról, aki két Ént foglal magában s amely két En ismét két különböző irányban fejlődhetett tovább. Szeretnők azonban tudni, hogy mi történik akkor, ha ennek a két ének eszébe jutna különböző érzéseinek megfelelően akarni és cselekedni is, lévén az akarat végrehajtására csak egy teste. De hagyjuk. Forduljunk ettől a két létezésétől, amely igazán nem érdemli meg, hogy sok szót pazaroljunk rája. Ami józan észrel mégis megállapítható ebből, az csak annyi, hogy sem a magyar Jancsek, sem a tót Jancék, mint ilyen nem léteznek. Egyik érzésében sem őszinte s ez az érzéskeverék nem más, mint alacsony alkalmazkodás az üzlet, a pénzszerezés érdekében.

Azt hisszük, eltaláltuk az őt megillető jellemzést.

Kittűnik ez különösen abból, hogy a tót muzeumi társaságnak ígért 3%-ot is milyen pontosan fizeti.

A rózsahegyí rendőrkapitánynak ugyanis eszébe jutott tájékozódást szerezni arról, hogy milyen az az összeg, amely a tiszta haszon 3%-ának megfelel. Kérdést intézett a helyi hatósághoz, aki a muzeumi társaság könyveinek átvizsgálásánál megállapította, hogy a gyár egész fennállása óta csak egyetlen egyszer folyt be ezen a címen bevétel s akkor is csak 48 korona összegben! Tehát közel 10 év óta 48 korona!

Nem a muzeumon akarunk sajnálkozni itten, amely érvényesítse jogait — ha vannak — vele szemben, ahogy tudja. Csak azt akarjuk megállapítani, hogy ez a 48 korona semmiképpen sem felel meg a gyár nagy jövedelme 3%-ának s következőleg az ígéret nem tartott be.

T Á R C A.

Mesék.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

Irtá: Pásztor József.

A fülemile és a kőszikla.

A völgy közepén a bokorban egy fülemile énekelt. A völgy tele volt tavaszi pompával. A bokrokat fehérvirág lepte el, mintha havat szórtak volna a finom, zöld levelek közé. A tisztáson, a völgy közepén karcus törzsű, fiatal nyirsugarak állottak, lágyan hajladoztak az enyhe szélben s egymást simogatták könnyű lombjaikkal. Ez ég kék volt, mint a tenger, fehér felhők usztek keresztül rajta, mint a tengeren a halászbárkák picí vitorlái. Felhők, kis felhők, nagyobb felhők, mosolygóságok, aranyban sülendők. No és tölgyfák is voltak a völgy szélén, ahol az erdő kezdődött, komoly nagy fák, terebélyes lombokkal. Komolyak, vének, viharverte, nedves törzsűek, annál szelidebbek, édesen susogók, a friss, zöld hajtásai.

Az öreg fák nézték a völgyet. Nézték az alkonyatot. Mert ime már leereszkedett a nap a hegyek mögé. O igen a hegyek! Pubák voltak a hegyek, bársonyosak. Rózsaszín fátlyolba burkolva. A hátukon rejtelmes erdők,

ahol kis özek jártak a víz mellé s beledugták a rózsaszín orrukát a víz hideg tükrébe.

Az öreg fák nézték a völgyet, ahol szelíd árnyak kezdtek nőni s betakartak, puhára formáltak mindent, a bokrokat, a falombokat, a zöld pázsitot, a szerte szórt köveket.

Az öreg fák nézték a völgyet hangtalanul, egy leheltek se rebbent, áruk se mozdult, csak hallgattak. A bokrok apró fehér virágai remegtek a levelek között. A páfrányok szeliden simultak a tölgyek aljához, öreg butafejtű gombák nesztelenül lapulva bujtak össze a földön. Hallgattak, mind hallgattak. Hallgattak a nyirek, a karcus dereku nyirkisasszonyok, mint a szerelmesét leső leány. És a kis felhők, aranyszélt felhők, megálltak az égen, mosolyogtak és hallgattak. A nap még egyszer visszapislantott a hegy mögül, egy marék aranyport szórt a völgybe, aztán megbujt a lapos hátú hegy mögé. Ott hallgattak. A boldogságtól, gyönyörtől remegve figyelt minden a völgybe. Egy kis őz kibújt az erdő szélére s hallgatott. Egy haragos holló egy tölgyfa száraz ágán gubbasztott és hallgatott. A ticskók elhalkították a cirpelésüket a fűben, a mókások tágranyították a szemüket s fölborzolták a farkukat. Sok-sok kis bogár arany, bordószínű lepkék lepihentek a ciefark ingó szárán s úgy hallgattak. Mind hallgattak. Érzelmesen végtelen csendben, mint a leány a csók előtt.

— Szép volt-e a dalom? — kérdezte a

fülemile, amikor befejezte az énekét s rendezgette a kis szárke szárnyait s csitítgatta az érzéstől fölhevült veseiskéjét.

És a felhők csókot kilték a fülemilének. Tiszta harmatepp hullott a szárnyára. A nyirek lágyan suttoztak és bólogattak, szemérmesen integettek felé. Az öreg tölgyek komolyan zugtak. A virágok gyönyörűtáson hajladoztak. Az egész völgy mámorban uszott. A fülemile mégsem volt boldog.

— A kőszikla nem szól semmit — panaszkodott keservesen.

És csakugyan. A kőszikla meg sem mozdult.

— Mily boldogtalan vagyok — sóhajtott a fülemile s lerázta szárnyairól az ezüst harmatecpeket, nem látta, hogy hajladoznak előtte a virágok, nem látta, hogy körülállnokolják a lepkék, nem hallotta, ahogy összesugának a virágos bokrok s nem látta, amint a vén tölgyek mélyen meghajlítják a fejüket.

— Meg akarom hódítani a kősziklát! — kiáltotta keservesen s ujra trillázni kezdett.

A völgyet ujra örömmámorba ringatta s énekelt tovább, ahogy még sohasem. Nagy árnyak ereszkedtek a völgyre. A fák összeszebujtak, elszenderedtek, a virágok mámorosan csukták be kelyhüket, a csillagok kinyitották kékkes fényrel ragyogó szemüket s a fülemile csak énekelt, ritkán szakított a meg dalát a fáradástól pihogva.

Ezzel szemben meg kell állapítanunk azt is, hogy a tót nemzetiségi párt ezt a gyárat minden elképzelhető eszközzel támogatja. — Támogatják az egyesületek, amelyek kebelében a Svoj k svojnu jelszó alatt bojkottmozgalom érezhető a magyar gyártmányokkal szemben és támogatja a tót sajtó is, amelyek hasábjain több közleményt olvastunk már a tót nemzetgazdasági célokat híven szolgáló ezen gyűfagyárról. Támogatják tehát közvetve és közvetlenül is.

Lehetetlen, hogy a tót nemzetiségi vezérkar nem látta volna eddig is azt a visszasságot, amely a támogatás nagy aránya, ezzel szemben a vizontszolgálat nem teljesítése között észlelhető! Lehetetlen, hogy nem érte volna tudatára, mondjuk szeliden: mellőztetésének, ha egyáltalában erről beszélni lehet.

A dolgok ilyen állása mellett ugyanis nem lehet fültételezni mást, mint csöndes, titkos egyezséget a kettő között, amely egyrésztől mindent megtesz, ami pénzbe nem kerül és másrésztől nem tűri magát nagy áldozatokkal ott, ahol a támogatás a kéz kezét mos elvén ugyszólván hivatalból is kijár.

Ami ebből következik, nagyon világos. Az egyik fél érvényesülésének összes tényezőin abban az irányban működnek, hogy minél több anyagi előny biztosításáért, hogy minden lehetséges és lehetetlennek látszó eszköz a vagyonszerzés célját szolgálja, még pedig az érzések felhasználásával, de egyuttal az alanyi érzések teljes alárendelésével, míg a másik fél, ha segít neki, szintén hasonlóan cselekszik.

Embert barátjáról.

Ezek a példák újabb bizonyítékát adják annak a fültevének, hogy az egész nemzetiségi politizálásban sokkal kevesebb része van az egyéni érzésnek, fajszeretnek, de annál

több látható benne abból, amit egyéni önzésnek és pénzszeretnek nevezünk.

Tehát nem a tiszta eszmék, az ideálok érdekében folytatott harc ez, hanem sokkal inkább olyan túlekedés, amely a kenyérért küzdők sorai között tetszetős jelszavak segítségével akar maga iránt figyelmet kelteni, hogy ezt az érdeklődést kamatoztathassa.

A tisztító munka a rózsahegy-i rendőrkapitány kezdeményezésére most már úgy látszik megindul. Kivánatos lenne, hogy az ügy folytatódjék, hogy a munka befejezése után csak a tiszta elveken járók maradnának meg. Ugyan hányan maradnának? —dr.

TARLÓZÁSOK.

☆ Igazán furcsa dolog, mikor a mártír a „nemzetért” kiállott szenvedéseikért bért követel! Pedig ez a furcsaság manap gyakran ismétlődik a nemzetiségi *szemlelapoknál*, Czipár J. helybeli asztalos évek hosszú során zavaratalan üzte mesterségét és ezen idő alatt soha senki sem fedezett fel benne írói hajlamokat. Még betűt vetni sem tud tán rendszeren.

Annál nagyobb volt azután ismerőseinek és jóbarátainak meglepetése, mikor a királyi ügyészség perbe fogta őt valami irodalmi csinýért, melyet állítólag a Nar. Nov.-ban követt el, természetesen a magyar zsarnokság ellen. Embertünk mosolyogva fogadta a minden oldalról megnyilatkozó üdvözlöket és bizonyos fensőbbeséggel nézett el a hétköznapi barátok feje felett, azaz! a fensőbbeséggel, melyet a mártírok homlokáról látunk le-ragogni a templomi képeken.

Elitelték. Annak rendje és módja szerint le is ülte fogságát Váczott, vagy tudja isten hol. Ez már mellékes.

Most jön azonban a java. A mártír várt

egy ideig. Várt egy hónapig, várt két hónapig. A mártírdíj azonban késétt. A tisztelt redakció nem akart tudomást venni Czipár hozzérkeztéről. Végre is Czipár maga ballagozt el a kollégákhoz.

— Mi lesz a fájdalomdíjjal?

— Micsoda fájdalomdíjjal?

— Hát azért a cikkért, melyet meg nem írtam, de amelyért hat hónapot ültem, meg jár semmi?

A kollégák összenéztek, azután össze-nevettek, amiből meg Czipár értett meg annyit, hogy itt hiába kereskedik. A tollforgató asztalos nagy haraggal hagyta el az írásművészet hajlékát s egyenesen a bírósághoz ment, hol most érvényesíteni akarja a mártírságért megígért honoráriumho való jogát.

Kiváncsiak vagyunk, mit szól hozzá a bíróság?

*

§ A harmadik karácsonyt töltötte Hlinka András a szegedi államfogházban, ami neki legyen mondva, elég szép idő. A cseh jobáratok, akik hajdanában Hlinka instigálói voltak, nem is mennek el szó nélkül ez évforduló mellett. Egész dicsimuszokat zengenek el a szegényről s úgy tünetik fel a dolgot, mintha a fél világ érdeklődne a rózsahegy-i pap iránt!

Még mindig fogságban silylódik Hlinka? Mi van a plébániával? Mi újság Hlinkáról? Ehhez és hasonló kérdézőkördéseket adnak a számtalan nem létező érdeklődők szájába. Minket azonban ez mind nem érdekel. Minket inkább érdekel az, amit a cikkekből megtudunk. *Először*, hogy Hlinkát a püspök által emelt vádak alól felmentették. (?) *Másodszor*, hogy Hlinkát a rózsahegy-i plébániába visszahelyezik. (?) *Harmadszor*, hogy amint az újság mondja, két hónap múlva királyi kegy és a törvény jósága nélkül is szabad lesz. *Negyedszer*, hogy újabb sajtóper van ellene folyamat-

Már a hold is felbújt s szelid kíváncsisággal nézett szét a völgyben. Mosolyogva hallgatta a fülémlét.

És jöttek a fehér éji lepkék. Könnyű szárnyuk, mint a hópihe libegett a sugaras levegőben. Pici János-bogárkák surrantak ide-oda vakító fényvel, mintha a csillagokból pergett volna le szikraeső.

A fülémle nem birta tovább. Még egy édes fájdalmas trilla s megrepedt a szive. Utolsó sóhajtása is ez volt: — Nem tudok énekelni. Nem birtam meghódítani a kősziklát!

A kőszikla meg sem remegett.

Ált merőven, hidegen, fenyegető ridegséggel, rettenetes közönnnyel emelte ki a holdfényvel elbűnt kopasz fejét a szelid álomban reszkető völgy felett.

A sas.

A hegyek közül egyszer az erdősz egy fókásast hozott le. Csupa pehely volt még a teste, idomtalan az alakja. Keservesen vijjogott, hogy a ketrecebe benyomták, de nem sokat törődtek vele. Szelid, engedelmes madarat akartak nevelni belőle, milyen szép is lesz, ha az erdősz kis fia majd kékselyem pántlikán vezeti a szelidített sást, akár valami kis zöld libát!

A kutya eleinte beugrott a sasra a ketrecebe, a macska fölborzolta a szőrét, amint meglátta, de a sas sohasem hederített rájuk,

végül megszokták s ők sem törődtek vele.

A sas ketrece ott állt az erdőszlak udvarán. Az udvart fenýök kerítették be, a fenýök mögött stét, vad sziklák meredeztek, a sziklák fölött pedig havas hegy orma szókött bele a tiszta kék égbe.

Egy sánta kis ember adogatta be az eleséget a sasnak.

Az ember haragudott a madarra. Már felnött, megerősödött a sok eleségen, amit a ketrecebe dugdosott, de soha egy hálás pillantást nem vetett még rá. A kutya lábra állt a falatért s a farkát is mozgatta, a macska muzsikál és dörgölögött az ételért, még a tyúk is hálásan kotyogott, ha a szemet elébe szórták, a fogoly sas azonban még csak nem is hederített senkire. Hideg acélos, mély tekintete mindig a felhők között járt.

— Utálatos madár — dörmögte az ember egy reggel, amint a huscafatokat a sas ketrecebe lökte. De még jobban haragudott, amint észrevette, hogy a madár hozzá sem nyul az ételéhez. — No, mi ez? — kérdezte morgorván az ember! A fogoly sas nem vette észre az elébe dobott koncot.

A havas fölött egy parányi fekete pont jelent meg, ember alig láthatta, de a sas észrevette. Odanött, odatapadt a tekintete hozzá. A folt lassan nőtt, nagyobbodott, uszott egyenesen a tiszta ég közepébe, a fenýök fölött hirtelen leereszkedett s néhányat keringett a sugaras levegőben, majd újra föl-

vágódott s lassan visszaszárnyalt a hegyek fölé, míg újra csak egy pici fekete pont lebegett a havas ormok fölött.

A fogoly sas nyugtalan lett s a szárnyával verdeste a ketrece falát, a szeme villogott s éles, vad hangon kiálltozott.

— Reptlni akarsz? Nyomorult! kiálltot rá az ember. — Hiszen a házfedelegi sem bír a szárnyad. Jó. Hát reptlj, ha tudsz!

Ezzel kinyitotta a ketrece ajtaját. A sas lassan, bártortalanul kilépkedett a ketreceből, tétován körülnézett. Az ember nevette: — No reptlj! Reptlj! Ott fenn ragyog a nap! Oda reptlj!

A sas egyszer rebbent, egyet-kettőt keringett a levegőben s a ház ereszen leült. Pihegett, a szeme a távolban szárnyaló parányi pontot kereste, meglegette szárnyait, nekilendült s hirtelen a fenýök fölé került. Széles, merész ívet kanyarított az erdő fölött, majd villámgyorsan föl-vágódott a magasba, egyszerre irányt vett s nyilegyenesen, biztosan reptlj a havasok felé.

— Az ember szájátára nézte. A kutya csaholva futotta körül az udvart, a macska fölborzolta a szőrét, a tyúk félénken kotyogott. — Vajjon, hogy tanult meg reptlne? — mormogta az ember s fejét csóválgatta.

A sas után akart nézni s kereste a sugaras égen, de hirtelen elkapta a fejét s nagyot prüsszöntött; — a sas a napfénynek reptlj,

ban, melyből kifolyólag alighanem megint tlni lesz kénytelen.

Az első pont alatt előadott állítást magyar forrásból még mai napig meg nem erősítették. Mi legalább nem tudunk róla. De nem is tesszük fel a szent szökről, hogy a püspök megokolt vádjaihoz igazban ennek az igazga lelkü papnak adjon igazat. Így nem bizonyos a rózsagyevi visszahelyezés sem.

A legnagyobb szemtelenség azonban e cikkben az a gyanúsítás, mellyel a folyamatba tett újabb sajtóüppörről nyilatkozik. Szerinte már ez az ügy le van tárgyalva, Hlinka elítélésére már el van határozva. A magyar bíróság pártatlansága nem szorul a mi védelmünkre, de az ily világgá kürtölt gaz vád sem befolyásolja. Itél lelkiismerete szerint s nem fog megijedni az *égtelen bün vádjától*, sem a cikkben kilátásba helyezett világra szülő *skandalumtól*.

*

() Az egyik cseh újság elírat egy nemrég elhunyt katolikus papot, Novák Pál pozsonyi prépostot s a nekrológ keretében leszámol azzal a váddal is, hogy a katolikus pápáság nem törődnek annyit a néppel, mint a lutheránus pápáság. Hát Juriga, hát Hlinka ezek senkik? Hát? Ide gondolja mindenki azokat, akiket akar!

Hát bizony itt — hía az istennek — nagyon kevés nevet lehetne még említeni! Nem azért ugyan, mintha a római katolikus pápáság nem törődnek a néppel, hanem azért, mert a róm. kath. pápáság lelkében több helyet foglal el az az érzés, amit mi hazaszeretnek nevezünk, mintsem beállának a népbolondítók táborába. És a tisztelt cseh újságnak éppen az fáj, ami felett, mi mód felett örövendünk. Tudjuk jól, hogy vannak Jurigán és Hlinkán kívül is néhányan, kik a nemzetiségekkel egy követ fujnak, de higgadtabbak, bölcsöbök, mint e jeles vitézek s több tisztelben tartják a papi köntöst, mintsem a hordó tetejéről mutogassák. Épp azért ne vegye rossz néven a cseh újság még ettől a néhánytól sem, ha tudatában vannak állásukkal járó kötelezettségeiknek.

A Magyar Társaskör Szilveszterestéje.

Az évek hosszú során át elmaradt társasköri mulatságot a múlt évben ismét életre keltette dr. *Rakovszky* Iván és dr. *Boleman* János fáradhatatlan odaadása. Sokféle előítéllettel megküzdve, kezükbe vették a Szilveszterest] mulatság rendezését s örömmel konstátálhatjuk, hogy a fáradozásukat teljes siker koronázta, amennyiben ama keveseknek, akik az estélyen résztvettek, oly élvezetes perceket nyújtottak, melyeket az illetők mindig legszebb emlékeik közé sorolnak. Igazán sajnálhatja közönségünk, hogy tömegesen nem jött e pompás mulatságra, mely kezdettől fogva a legjobb hangulatban folyt le világos virradtig.

A kabarszerű előadás szereplői is kitétek magukért. *Rakovszky* Iván prologja, melyet ez alkalomra írt és mondott el, a publikum osztatlan tetszésével találkozott s a prolog végén felhangzó taps ezuttal tényleg annak a visszhangnak kifejezése volt, melyet ez az érdekes előadás a hallgatóság lelkében keltett.

A prolog előadása után *Martinec* Károly lépett a podiumra, régi és újabb magyar dalokat adott elő a közönség lelkes tetszése mellett. A tárogató *Boldis* Dezső kísérte harmoniumon. *Martinec* Károly és *Boldis* Dezső játékát mint mindig, ugy ez alkalom-

mal is osztatlan figyelemmel kísérték a jelenlévők.

A két szám befejezte után táncra kerekedett a fiatalság s csak akkor foglalták el ismét helyeiket az asztalok körül, midőn *Barta* Ferenc lépett az asztalhoz, hogy bűvészi mutatványaival mulattassa a szórakozni vágyókat.

Elmondhatjuk, hogy e pompás kis estélynek *Barta* Ferenc fellépése az egyik legsikerültebb pontja volt. Valósággal lebilincselte a publikum figyelmét az a rendkívüli ügyesség, mellyel az előadó egyes produkcióit színre hozta. Mutatványait sürű tappsal honorálták a jelenlévők s az általános tetszés oly fokra hágott, hogy meg akarták ismételtetni az egész előadást.

A bűvészmutatványok befejezte után *Kossuth* Anuska mondta el nagy sikerrel a „*Rodli monologot*“. Kedves és bájos előadását sürű tapsviharral honorálta a hallgatóság. Ugyancsak ily siker koronázta *Boldis* Dezső kuplét is.

Az előadás utolsó száma *Boleman* Jánosé felolvasása volt. Akik ismerték az ő kiváló kvalitásait, el voltak rá készülve, hogy tőle valami sikerült, valami pompás dolgot fognak hallani. És nem is csalódtak. Előadásában társadalmi viszonyainkat kritizálta, hol szelidebb, hol maróbb gunnyal, de mindig találóan. A hallgatóság kacagott, mulatott a szellemes felolvasás minden egyes fordulóján. Kár, hogy nem aknázza ki teljesen a pompás témát.

A felolvasás befejezte után ki asztalhoz ül, ki meg táncba kezdett s megindult a festelen mulatozás, melynek csak a beköszöntő új év hajnalra vetett véget.

*

A mulatság anyagi eredményéről a következőkben számolnak be:

Bevétel 456.62 korona, kiadás 254.91 kor.; tiszta jövedelem 201.71 kor. — Fellüfizettek: *Barta* Ferenc dr. 10 koronát; *Hoffmann* Ede, *Strelinger* Henrik 5—5 koronát. Jegymegváltás címén: *Akantisz* Ödön, *Beniczky* Kálmán, *Grossmann* Miksa, *Jausz* Sándor, dr. *Lax* Ernő, *Toperczer* Sándor, *Tyroler* A., *Záthureczky* Imre 3—3 koronát; *Beniczky* Ákos, *Boldis* Ignác, id. *Buoec* Károly, *Csersei* Emil, *Krupecz* *Vladimir*, *Petrás* Mihály 1.50—1.50 koronát.

H I R E K .

A kisselmezei tánomulatság. Nem tu-lozunk, midőn a Kisselmezei önkentes tűzoltó egyesület tánomulatairól azt állítottuk, hogy a legsikerültebbek szoktak lenni. Beigazolta ezt az e hó 2-án özv. gróf *Forgách* Károlyné, gr. *Berchtold* Kázmérné, br. *Révay* Gyuláné, gróf *Forgách* Tylli, báró *Révay* Margit és báró *Révay* Helén védnöksége alatt megtartott tánomulatság. Mulatság jobban nem sikerülhet mint ez. A mulatságot megelőzőleg a tűzoltó csapat ifj. báró *Révay* Gyula és *Lövinger* Lajos parancsnokok vezetése alatt felvonult a *Révay*-kestélyba, hol *Lövinger* Lajos sikerült beszédben üdvözölje gr. *Forgách* Károlyt, mint ugyanon megválasztott tiszteletbeli tűzoltóparancsnokot. Ezután bevonultak a gyönyönyörűten feldíszített tánctermekbe, melyeket nemsokára a vendégek is megtöltöttek. Az érkező védnököket a Rákóczi-

induló hangjai mellett riadó éljenzéssel fogadták. Esti fél 9 órakor kezdődött a tánc s tartott világos virradtig. Nem mulaszthatjuk el külön is megemlékezni gróf *Berchtold* Kázmérnéről, kinek köszönhető, hogy a mulatság végig kedélyes maradt. Kittünö kedvével életet öntött az egész társaságba. — A szünőrában vacsora közben is állandó volt a vig hangulat. *Csonka* Pali a szebbnél-szebb nótákat huzta. A kittünö ételek *Haas* Berta vendéglős konyháját dicsérték. Felköszöntöket mondtak: ifj. *Révay* Gyula báró a védnökökre, *Lövinger* Lajos gróf *Berchtoldra* és gróf *Forgáchra*, mint tiszteletbeli főparancsnokokra, gróf *Forgách* a tűzoltóságra, gróf *Berchtold* a hölgyekre, *Kosztva* János községi bíró id. báró *Révay* Gyulára, gróf *Bissingen* Ernő és dr. *Záthureczky* Miklós a rendezőségre. Az erkölcsi sikerhez méltó volt az anyagi is. Nem tudjuk eléggé dicsérni a főrendezőket: ifj. báró *Révay* Gyula és *Lövinger* Lajost, kik fáradtságot és áldozatot nem kimélve, juttatták ily fényes sikerre a mulatságot. Kittünö magatartásával kitelt magáért a tűzoltócsapat is. — Fellüfizettek: br. *Révay* Gyula 50— kor.; gróf *Berchtold* Kázmérné, gróf *Berchtold* Kázmér, gróf *Bissingen* Ernő, gróf *Forgách* Károly, dr. *Rakovszky* Iván 20—20 koronát; *Dusehek* János, *Spitzer* Mór, *Moskóczy* József *Lövinger* Ármán 10—10 kor.; *Benjács* Brunó, *Kosztva* János, dr. *Záthureczky* Miklós, *Schulz* Lajos 5—5 koronát; dr. *Haáz* *Simon*, *Kovács* István, *Grósz* Lipót 4—4 kor.

Közgyűlés. Az Országos Magyar Szövet-ség e hó 16-án délelőtt 10 órakor Budapestén, az Országos Közművelődési Tanács ülés-terében (IV., *Ferenczyek*-tere 3. sz., II. em.) tartja évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. 1909. évi számadás és 1910. évi költségvetés megállapítása. 5. Az elnökség, tisztikar, választmány és számvizsgálók újválasztása. 5. Az alapszabályok 4. §-ának módosítása a szövetség működésének a névmagyarosítások kiterjesztésére céljából. 6. Esetleges indítványok. 7. Dr. *Jancsó* *Benedek* felolvasása: „A görög keleti magyar püspökség“ cím alatt.

Bskövö. *Tomcsányi Tomcsányi* Pál igazságügyminiszteri segédtitkár a f. hó 6-án vezette oltárhoz nagysepecsényi és mutnai *Vladár* Emil klazányi nagybirtokos leányát. Erzsikét. A polgári esketést *Dokus* Gyula alispán, az egyházi szertartást pedig *Scholez* *Gusztáv* püspök teljesítette.

Körjegyzőink gyűlése. A vármegye körjegyzői kara a folyó hó 6-án tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen a tisztikar, a választmányt alakították meg újból s le-tárgyalták a múlt évi számadást és a folyó évi költségvetést. Az egyesület elnöke újból *Jelinek* *Bertalan* szucsányi körjegyző lett. *Jegyzővé* *Keveczky* Kálmánt, pénztárossá pedig *Blaho* *Samut* választották meg. A kör választmányába bekerült *Ruttikay* Béla, *Bán* *Adolf*, *Toperczer* *Vilmos* és *Müller* *Nándor*. A múlt évi számadást és a folyó 1910. évi költségvetést észrevétel nélkül elfogadták.

Terjed a vörheny. A szülők réme, a vörheny terjedőben van. Ez a rettenetes gyermekbetegség városunkban már három áldozatot követelt s dacára annak, hogy az orvosok mindent elkövetnek a betegség elfojtására, ma még inkább grasszál, mint ennek

előtte. Számos esetet jelentettek be a vidékről is. Így különösen Pribóceről és Szucsányból, hol szintén járványszerűleg lépett fel.

Kögyülés. A Turóczi vármegyei Társaskör folyó évi január hó 16-án délután 2 órakor a kör helyiségében tartja rendes közgyűlését a következő tárgysorozatral: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1909. évi zárómáradás. 3. Költéselőirányzat. 4. A tisztviselők, a választmány, a számvizsgáló és leltárvizsgáló bizottságok tagjainak megválasztása. 5. Időközben beérkezett ügyek. 6. Indítványok. A társaskör tagjai ezután is meghívhatnák.

Kaptuk a következő nyilatkozatot: Tekintetes Haáz Simon dr. urnak. A megyei közgyűlésen álláspontra védelmében úgy méltóztatott nyilatkozni, hogy amint boldogult édesatyám annakidején megakadályozta a kassa—oderbergi vasut csatlakozó állomásának Szucsányban leendő felépítését, éppúgy akárom most én megakadályozni a községre üdvösnek látszó munkástelep felépítését. Hát, tisztelt doktor ur, ez valótlan! Az atyámra vonatkozó állítás pedig rosszhiszemű, teljes tájékoztatlanúságot tanúsító ráfogás. A Szucsányba tervezett vasúti csatlakozási pontnak Ruttkára történt áthelyezése nem édesatyám miatt, hanem néhány szucsányi gazdag kereskedő mérhetetlen kapzsisága miatt történt! — A kérdés története ugyanis ez: Mikor nyilvánvalóvá lett, hogy a csatlakozó állomást Ruttkára helyezték, a szucsányi kereskedők küldöttségileg kérést az építkezés vezetőségét, hogy az állomást — az első terv szerint — Szucsányban építsék föl. Az építés vezetői új tervet dolgoztak ki, melyből kislát, hogy az állomás áthelyezése úgy a kassa—oderbergi, mint az Máv vonalának jelentékeny meghosszabbításával járna s épp azért arra kérést, hogy ennek fejében az állomás felépítéséhez szükséges telket ingyen adják át az építés céljaira. Ekkor Schultz testvérek az ígért megítélére kényszerítették atyámát, ki azonban csak az alatt a feltétel alatt ment a kérdés illetlen tárgyalásába, ha Schultzék ígéretet tesznek, hogy abban az esetben, ha a község a telek adására hozza a nem járulna, a saját birtokukból engednek át megfelelő területet. A községi gyűlésen a telekadás kérdése elbukott. Schultzék pedig telket nem adván, az állomás nem Szucsányban, hanem Ruttkán létesült. Ez az igazság! — A munkástelep kérdésével szemben az én eljárásom is éppen ilyen becsületes és tisztességes volt. Én igencsak akartam és akárom is, hogy a munkástelep Szucsányban létesüljön s éppen azért ajánlottam is, hogy vegyükk meg a szükséges területet Schultz urnak az állomás mellett fekvő birtokából. E célra sajátomból 100 K-t ajánlottam fel, azt tartván szem előtt, hogy inkább ajándékozok a magaméból, mint a máséból. Haáz urat azonban a kérdés megítélésénél nem a saját, hanem a mások üzleti érdekei vezethették, pedig e kérdésnél, mely első sorban a község érdeke, egy-egy üzleti érdeket tekintetbe nem jöhetnek. A közvagyonkezelésénél nem az üzlet, de a becsület a fő! *Lencső András s. k.*

Községi választások. Ujhelyi Attila főszolgabíró a folyó hó 8-án ejtette meg a bíróválasztást városunkban. Más pályázó hiányában a község bírói szék a volt bíróval, *Galanda Jánossal* tölthetett be. Az albirói állásra *Hvizdák J.* kereskedő választott meg.

Pótsorozás. A treneseni hadkiegészítő parancsnokság sorozóbizottsága a folyó hó 3-án tartotta meg Turóczszentmártonban a szokásos havi pótsorozásokat.

A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület 1909. december 30-án igazgatósági ülést tartott, melyen jelen voltak: Lukács György titkos tanácsos egyesületi elnök, továbbá Bayer Béláné rácalmási Pajzs Gyulané, Bosányi Istvánné, Glück Ilona, Harsányi Jenőné, Helvey Tivadarné, pándi Horváth Zsigmondné, Karlovics Bertalané, Streliszky Sándorné, Szekács Tivadarné, Ujhelyi Andrásné, Vikár Béláné, Vladár Róbertné, Drexler Béla, Dr. Holló József és pándi Horváth Zsigmond udvari tanácsos igazgatósági tagok és Németh főpénztáros. Az igazgatóság kimondta, hogy addig is, míg az egyesület második gyűgyitőháza: az Augustia Szanatórium főlépülé, a gyulai József Sanatórium parkjában mielőbb egy 20 beteget befogadó dependencet építtet, miután a tömegesen jelentkező tüdőbeteg a 100 ágyval rendelkező főépület nem képes már befogadni.

Borzalmas halál. Bendi József moszói postás szokás szerint a folyó hó 3-án kivitte a postát a divéki állomásra, hogy azt a 8 óra 48 kkor Rutka felől érkező személyvonatra feladja. A postakocsinál éppen a levelek átadását fejezte be s távozni készült a vonat mellől. Nagy elfoglaltság közben azonban nem vette észre a Stubnyafürdő felől lassan érkező tehervonatot s miközben hátralépett, a vonat a szerencsétlen embert elütötte. A jelenlevőkben meghült a vér a borzalmas látványra. A szerencsétlen ember egyenesen a kerekek alá bukott, melyek mindkét lábát és jobb karját lemetszték. A vonat megállása után a szerencsétlen postaszolgát úgy szedték ki a kocsik alól. A borzalmas megmegekonkított testben már alig volt élet. Mire hazaszállították, már ki is szenvedett.

Éjjeli támadás. Vanyko András krpelláni lakos Szilveszter éjszakáján hazafelé bandukolt. Amint az egyik ház kapuja előtt elment, valaki hátulról úgy fejbévágta, hogy azonnal összeesett. Ott találták őt a községbeliek az utcán ájultan. A sérült másnap azonnal jelentést tett a csendőrségnél, ki a tettest *Kisa* András személyében kiderítette s feljelentette a helybeli járásbírósnál.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a lapunkban közölt Steiner-féle hirdetésre.

Az anya bűne. Hirt adtunk arról, hogy *Zubcsák* Stefánia 5 éves kis leánya a múlt hó 22-én égési sebek következtében elhalt a helybeli kórházban. Lelkiismeretes nyomozás után kiittnt, hogy a leánya csörnyül haláláért az anya felelős, amennyiben fellégyelet nélkül hagyta otthon a kisleányt. A vétek és könyölmű anya ellen a csendőrség feljelentést tett a beszercebányai ügyészségnél.

A Dr. Richter-féle Liniment Caps. oomp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések

mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az atlestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és úvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerboltban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék hatarozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti úvegeket elfogadni.

Lövöldöző legény. A község lakosai már többször tettek panaszt, hogy esténként valaki azzal mulat, hogy revolverrel lövöldöz az utcán. A csendőrség utána nézett a dolognak s *Pocstarik* József 18 éves helybeli lakos éppen akkor csipte el, mikor e különös passziót megismételte. A legény beismerte tettét s azzal védekezett, hogy ezzel nem akart senkinek ártani. A gyatra védekezés azonban nem használt. A legényt a főszolgabírói hivatalnál feljelentették s a forgópisztolyt elkobozták.

Pályázat külföldi tanulmányra szándékosztúndijakra. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megbízásából a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara a Pesti magyar kereskedelmi bank által alapított és külföldi tanulmányra szánt egy-egy 1350— koronát tevő ösztúndijra pályázatot hirdet, melyek egyikére kereskedelmi akadémiát vagy felső iparisiskolát kiváló eredménnyel végzett egyének tarthatnak igényt. A pályázati kérvények a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez címezve, legkésőbb 1910. évi január 15-ig terjesztendőek be a kamarához, ahol a pályázati feltevések is betekintheők.

Lehet-e boldog az, akinek rossz a gyomra? A gyomorbeteg ember, akármilyen kedvező körülmények között él is, boldognak nem érezheti magát. Akit étvágytalanság, gyomorbagból eredő álmatlanság, fejfájás, hányás, vérszegénység és görcs bánt, annak meg vannak rontva az élet örömei. Igazán szerencse, hogy ezzel a súlyos általánosan elterjedt bajjal szemben már harminc év óta rendelkezünk egy olyan szerrel, amely a gyomor mindennemű bántalma vagy rendellenes működése ellen gyorsan és radikálisan segít. Ez a szer a *Brád-féle* gyomorcsépek, melynek úvege 80 fillér és kapható minden gyógyszerboltban.

Egger mellaszittalí gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, fellümulhatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerboltban és drogériában. Doboza 1 K és 2 korona. — Próbadozoz 50 fillér. Főraktár Nádor gyógyszerbolt Budapest, VI., Váci-körút 17.

— Nagy sirkóraktár! —
Erc- és fakoporsók, sirkoszoruk nagy raktára!
Temetkezési vállalat.

SVEHLA JÁNOS
BUTORÁRUHAZA, TEMETKEZÉSI
VALLALATA ÉS SÍRKÓRAKTARA
TURÓCZSZENTMÁRTON
Szolid és figyelmes kiszolgálás!

Valódi mahagoni és pallisander háló- és ebédőszobabútorok. A legkitűnőbb minőségű cseresznye-, tölgy- és cserfa stb. matt és politurosz bútorok. Saját készítésű masszív szoba- és honyhabútorok. Szőnyegek, függönyök, szabadiszkek stb. tulhalmozott raktár miatt beszerzési áron

Minden gyermekszobában hálával kell gondolni azokra a derék norvég halászokra, kik a háborgó tengeren fogják a tőkehalat, mely a kintűn csukamájolajat szolgáltatja. Csukamájolajat a legizletesebben és a legkényebben emészthető formában nyújt a „Scott-féle Emulsió”, mely egyike a legjobb tápanyagszereknek. Kapható a gyógyszerüzletekben.

A poloskák alapos kiirtását a petéivel együtt csakis Löcherer-féle Cimezin poloska irtóval eszközölhetjük, mert a Cimezinnel érintkező poloskák nyomban elpusztulnak; petéik pedig a Cimezin hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — **A Cimezin** mindentűn használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy, Kapható: Löcherer Gyula gyógyszerüzletében Bártfán és Toperczer Sándor gyógyszerüzletében Turócszentmárton.

A megtámadott tanár (síránkozva): Kérem szépen, ne bántson, hagyjon életben!... Én megusogom magának a titkot, hol lehet szép ajándéktárgyakat beszerezni, avagy szükség esetén olcsó, szép sűrűnöt venni. Ez a jó beszerzési forrás senki más, mint

Steiner Lajos
Turócszentmártonban.

ISKOLAI ÜGYEK.

Értesítés. Az eperjesi jogakadémián az 1909—1910. tanév II. felére a beiratások 1910. január 8-ikától 19-ikéig eszközöndők; az előadások január 23-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnek január 20—22. napjain dékáni-, azután pedig tanári-kari engedélyvel lehet helye. A felvételi tandíj 50 kor. Evangelikus lelkeszek, tanárok és tanítók fiai — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Collégium kebelében fennálló, ujonnan épített s kényelmesen felszerelt tápintézet kedvezményeiben, ebéd- és vacsoráért a második felében 96 kor., csak ebédért 54 kor., reggelért havonként külön 3 kor. fizetendő. Az arra érdemesek igényt tarthatnak a Collégium által évenként kiosztani szokott ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsuak; tandíjmentességre, tápintézet-díj elengedése s a jelentékeny alapítókéivel rendelkező „jogász segély-egylet” támogatására. A jogakadémiai

ifjusági-, valamint a collégiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére áll. A korácsonyi és félévi szünetidőben mindennemű felvilágosításokkal, levélbeli megkeresésre, szívesen szolgál az akadémiai igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

Liga a kivándorlás ellen.

Az egész országra kiterjedő társadalmi akció indult meg a nemzet sorvasztó betegségének: a kivándorlásnak hathatós eszközökkel leendő orvoslására. Százvezrek hagyják itt évente az országot, hogy az Oceanón túl keressék a boldogulást. Milyen gyökerezik ez a borzasztó veszedelem, mely rohamosan elszívja a nemzet életerőit és temérdek hasznos munkaerőt szakít el az anyaföld kebeléről. Nincs olyan ága a gazdasági életnek, amely súlyosan ne érezne az egyre erősödő népvándorlásnak szomorú hátrányait, a földmivelés, az ipar és kereskedelem egyaránt nagy és folytonos vérvesztéssel fizeti meg az árát ennek a mindennél nagyobb és fájdalmasabb nemzeti nyomorúságnak. Az állam megteszi a kötelességeit a veszedelem elhárítására, a belügyi kormány energikusan és meleg szeretettel karolta föl ezt a nagy nemzeti kérdést, de éppen a belügyminiszter hangsúlyozta, hogy az állam maga a nemzeti társadalom pártfogása nélkül nem érhet el tökéletes eredményeket.

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület, amely József főherceg védősége alatt széleskörű és hatalmas kulturumunkát fejt ki, vette kezébe a kivándorlás megállításának és a visszavándorlás elősegítésének nagyhorderejű ügyét. A kulturregylettel már alakulásokor programjába foglalta ezt a nagy nemzeti kérdést és Gallovich Jenő, a D. M. K. E. főtítkára és dr. Gönczy Elemér a D. M. K. E. titkára tervezetet dolgozott ki az egész kulturmunka és társadalmi segítés akciójára vonatkozólag. Most azután a nyilvánosság elé lép munkájával, jelentvén, hogy kebelében, de a kulturregylettel teljesen független hatáskörrel megalakította az Országos Kivándorlási Ligát és ezzel egy hatalmas társadalmi szövetséget hozott létre, amelynek kizárólagos célja, hogy a nemzeti társadalom jelentékeny támogatásával a kivándorlás nemzetrontó hatását gyöngítse és amennyire csak

lehet, magát a bajt megszüntesse. Az ország kiválóságainak vezetése és irányítása mellett indult meg ez a nemzetfentartó munka, amely méltán számít arra, hogy az egész hazafiás magyar társadalom melléje áll és a nemes mozzalmat egész lelkesedéssel fölkarolja. Maga a kulturregylettel teljes erkölcsi és anyagi erejét harcba viszi a nagy célért és az a szándéka, hogy ha ezt a hatalmas szervezetet az egész országon felépítette, függetleníteni fogja az amugy is számtalan hasznos irányban működő egyesülettől. A szervező munkája már megindult s ezt a nagy feladatot a Liga elnöksége Székely Miklós főtítkára bízta, aki évek óta teljes szakismerettel foglalkozik a kivándorlás kérdéseivel s ebben az irányban beható tanulmányokat végzett. Óriási adathatalmaz van már együtt a Ligánál, amely nemes akciójában meg van győződve arról, hogy az egész osztatlan magyar társadalom az összes hazai kulturregylettek támogatásával a kormány feltűtele mellett a kivándorlás csökkentése és a visszavándorlás elősegítése körül számottevő eredményeket fog elérni. Az Országos Kivándorlási Liga központi irodájában, Rottenbiller-utca 10. sz. alatt már megkezdte működését.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Títus.

Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.

Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Szentmárton—blatncai járás főszoigabirája.
5734/1909. sz.

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megüresedett, 1600 korona évi fizetéssel és a körközségek képviselőtestülete által esetről-esetre megállapítandó lakbér s mellékljárandságokkal javadalmazott nagyjeszeni körjegyzői állásnak 1910. évi január hó 24. napján d. e. 10 órakor a nagyjeszeni körjegyzői irodában választás útján eszközöndő betöltésére pályázatot nyitva, felhívom az 1883. évi I. t.-c. 6. §, illetve 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában körülírt képesítési, tót nyelvismerettel is bíró pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen feleresztel kérvényüket hozzám 1910. évi január hó 20-ik napjig nyújtsák be, mert a később érkezett kérvényeket figyelembe nem veszem.

Turócszentmárton, 1910. évi január 8.

Ujhelyi, s. k.
főszoigabiró.

BŐRBAJOKAT,

bőrkiültéseket, daganatokat és sebeket, amelyek **vérszegénységből** erednek és nem akarnak gyógyulni, a

Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelgét — a halászt — kérjük figyelembe venni

szüntet meg legjobban. A legtisztább alkotórészek, amelyek izletes módon könnyen emészthető krémme egyesítettnek a kiváló SCOTT-féle eljárás által, a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hirnevet biztosítottak számára ezeknél a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerüzletben.

V. djegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka

egy régiónak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legtöbb bedörzsölésnek bizonyult. **köszvénynek, szűznél és meghűléseknek.**

Figyelemreztetés. Silány minőségűek miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerüzlet, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzletára az „Arany oroszlánbőr”,
Prágában, El sabethstrasse 5 neu.

Egy kétszobás lakás
 a KUFFLER-féle házban kiadó.
 Bővebb felvilágosítás a Turóc-
 megyei takarékpénztárnál kapható.

BRÁDY-féle gyomorcsseppek
 a Máriacelli Szűz Mária védjegygyel ellátva.

melyeket Máriacelli gyomorcsseppeknek nevez a nép, harminc év óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E csseppeknek utolérhetetlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérszegénység és sápkor ellen. — Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg 1 K 20 f., kis üveg 80 fill. Postai szétküldésre megrendelhető **BRÁDY K.** gyógyszerárban a „Magyar Királynóhoz” Bécs, I., Fleischmarkt 1. Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Mária ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra és az aláírásra, mely az oldalt levő kép mása.

A Dr. G. Schmidt főorzs- és tisztiorvos-féle
FÜLÖLAJ

gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketéget, fülfájást, fülzugaást és nagyothallást, még idült esetekben is. Egyedül kapható üvegenként 4 K-val. Megaisz Geffert gyógyszerárban Kassa, Fő-utca.

TÉLI MENETREND.

A magyar királyi államvasutakok:

(Érvényes 1909. év október hó 1-től.)

Budapest—Turócszentmárton:

Gyv. ind.	reggel 7-05,	érk. délután	1-38
Szv. „	délelőtt 9-15,	„	7-54
Gyv. „	délután 3-30,	„ este	10-21
Szv. „	délután 5-55,	„ reggel	4-14
Vv. „	éjjel 11-10,	„ délelőtt	11-19
Vv. Jánoshegyről ind. reg.	4-47,	é. reg.	7-10

Turócszentmárton—Budapest:

Gyv. ind.	reggel 5-41,	érk. délután	12-45
Szv. „	9-13,	„ este	7-10
Gyv. „	délután 2-52,	„	9-15
Vv. „	4-56,	„ reggel	5-10
Szv. „	este 11-36,	„ délelőtt	9-50
Jánoshegyre i. d. u.	12-03,	é. d. u.	3-35

Turócszentmárton—Ruttká:

Gyv. ind.	délután 1-39,	érk. délután	1-47
Szv. „	este 7-56,	„ este	8-05
Gyv. „	10-22,	„	10-30
Szv. „	reggel 4-16,	„ reggel	4-25
Vv. „	7-15,	„	7-31
Vv. „	délelőtt 11-21,	„ délelőtt	11-31

Ruttká—Turócszentmárton:

Gyv. ind.	délután 2-43,	érk. délután	2-51
Szv. „	reggel 9-02,	„ reggel	9-11
Gyv. „	5-32,	„	5-40
Szv. „	este 11-24,	„ este	11-35
Vv. „	délután 4-43,	„ délután	4-55
Vv. „	délelőtt 11-00,	„ délelőtt	11-18

Budapest ny. p. u.—Zsolna:

Gyv. ind.	reggel 7-05,	érk. délután	1-38
Szv. „	9-20,	„ este	8-30
Gyv. „	este 6-50,	„ éjjel	12-24
Szv. „	9-20,	„ reggel	7-16

„KEGYELET“ TEMETKEZÉSI
VÁLLALAT ...
 TURÓCSZENTMÁRTON, MOSKOCZI-FÉLE HÁZ

Elvállalja a legegyszerűbb és legfényesebb temetések rendezését helyben és vidéken. — Koporsók, koszorúk és mindennemű gyász-cikkek óriási választékú raktára!

Jutányos árak!

Jutányos árak!

Elárusító **REISZ LIPÓT**
 női divatkereskedő.

NOXIN

AZ **LEGJOBB**
 CIPŐ-
 KRÉM

NOXIN

A szabadalm.
 KULCSCSAL

Minden jobb üzletben kapható!
 Hochsinger Testvérek, Budapest.

Prém- és husnyulak

kék óriás (7—8 kgr.), ezüst, kék rőt és fekete rőt: darabja 4-től 8 K-ig eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Akar nősülni? Hölgyektől (ezek között törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500,000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva megfélelő férjét keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak a következő címre: **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Deutschland).

Hirdetéseket
 felvevő a kiadóhivatal.

Óh jaj! **Köhögés, rekedtség** s elnyálkásodás ellen: gyors s biztos hatású **Egger mellpasztillái** az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér. Fő- és szétküldési raktár: **„Nádor“ gyógyszerár** Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen! Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható: Toperczer Sándor gyógyszerárban Turócszentmártonban és Gazdik János gyógyszerárban Körmöcbányán.

„MAGYAR NYOMDA“

TURÓCZSZENTMÁRTON, FŐTÉR.

Tulajdonos MOSKÓCZI FERENCNÉ.

Elvállal és készít minden, a nyomdai szakmába vágó munkákat, u. m.: üzleti és kereskedelmi nyomtatványokat, körleveleket, egyesületi és kezelési nyomtatványokat, árjegyzékeket, esketési és báli meghívókat, eljegyzési lapokat, névjegyeket, röpiratokat, falragaszokat stb. stb.

Könyvkötészeti munkák legjobb és legszebb kivitelben jutányosan készíttetnek.

